

v evropské politice (10.6. – 16. 6. 2019)

Událost týdne:

15. června zrušil moldavský ústavní soud na žádost prezidenta Igora Dodona svá předchozí rozhodnutí týkající se dočasného odvolání Dodona z funkce prezidenta, rozpuštění parlamentu, uspořádání předčasných zářijových voleb či neuznání nové premiérky Maly Sanduové. Reálná moc tak přešla do rukou Sanduové. Již předchozí den oznámila moldavská Demokratická strana vedená premiérem Pavlem Filipem, že ve snaze vyvést zemi z politické krize odejde do opozice. Moldavskem v posledních týdnech otrásal střet mezi Demokratickou stranou kontroverzního oligarchy Vlada Plahotniuka a překvapivě vzniklým blokem proevropského svazu Acum a proruských socialistů prezidenta Dodona, kteří se spojili proti Plahotniukovi. Spor vedl až k faktickému dvojvládí. Proti Plahotniukově Demokratické straně se v témže týdnu postavilo i pět západních zemí a Rusko.

10. června informovala agentura ČTK, že do volby nového předsedy britských konzervativců, který tak vystřídá premiérku Theresu Mayovou, se zapojí celkem 10 kandidátů. Největší podporu má zatím exministr zahraničí a jedna z nejvýraznějších tváří kampaně za brexit Boris Johnson.

11. června oznámila kancelář nového ukrajinského prezidenta Volodymyra Zelenského, že Zelenskyj požádal parlament o odvolání generálního prokurátora Jurije Lucenka a ministra zahraničí Pavla Klimkina, jehož má ve funkci vystřídat dosavadní náměstek ministra zahraničí Vadym Prystajko. Ukrajinský vicekancléř Ruslan Rjabošapka zdůraznil, že prokurátor musí mít právnické zkušenosti, které Lucenkovi chybí. Lucenko dříve vedl poslanecký klub strany předchozího prezidenta Petra Porošenka.

11. června informovala agentura ČTK, že ruský ministr vnitra Vladimir Kolokolcev ohlásil ukončení trestního stíhání ruského investigativního novináře Ivana Golunova, jehož policie zadržela v předchozím týdnu kvůli údajnému obchodování s drogami. Kolokolcev uznal, že proti novináři nebyly nalezeny důkazy. Golunov, za nějž se postavili kolegové z opozičních i státních médií, od počátku tvrdil, že mu drogy do moskevského bytu nastrčila policie. V investigativní novinářině a odhalování korupce hodlá pokračovat. Následující den zatkla moskevská policie okolo 400 protestujících, kteří v rámci nepovoleného pochodu apelovali na potrestání viníků nespravedlivého stíhání Golunova. Další demonstrace na podporu novináře proběhla ještě koncem téhož týdne.

12. června informoval server iROZHLAS.cz, že polský podnikatel Marek Falenta, který byl v Polsku odsouzen za nelegální odposlechy rozhovorů politiků s podnikateli, poslal prezidentovi země Andrzejovi Dudovi již třetí žádost o milost. V žádosti údajně vyhrožuje, že zveřejní objednávky odposlechů, které v roce 2014 výrazně přispěly k pádu tehdy vládnoucí Opoziční platformy předsedy Donalda Tuska. Falenta měl také naznačit, že odposlechy mohli iniciovat lidé z vysokých míst nyní vládnoucí konzervativní strany Právo a spravedlnosti (PiS).

13. června informovala agentura ČTK s odvoláním na BBC, že britský ministr vnitra Sajid Javid podepsal formální souhlas s vydáním zakladatele serveru WikiLeaks Juliana Assange do USA. O samotném vydání ale rozhodne až soud. USA viní Assange ze zveřejnění utajovaných informací.

13. června informovala předsedkyně francouzského Národního sdružení (RN) Marine Le Penová, že nová frakce nacionalistických a protiunijně zaměřených stran v Evropském parlamentu čítá 73 europoslanců. Frakce, která bude čtvrtou nejsilnější v europarlamentu, ponese název Identita a demokracie (ID). Kromě RN jsou členy frakce také italská Liga Severu, německá Alternativa pro Německo (AfD) a menší počty europoslanců z Dánska, Finska, Rakouska, Belgie, Estonska a ČR.

14. června informoval server iROZHLAS.cz, že polská konzervativní vláda strany Právo a spravedlnost (PiS) prosadila v parlamentu novelu trestního zákoníku, která zpřísňuje nejvyšší možný trest na doživotní vězení bez možnosti podmíněčného propuštění. Již v předchozím měsíci varovala komisařka Rady Evropy pro lidská práva Dunja Mijatovičová, že zavedení trestu doživotního vězení bez možnosti podmíněčného propuštění bude „v rozporu s rozsudky Evropského soudu pro lidská práva i standardy Rady Evropy“.

